

Нами встановлено, що структурна організація ПЗ контрольної групи (інтактних) тварин відповідає нормі. Острівці Лангерганса розвинені добре, в них переважають β -клітини; α - і β -клітини відзначаються достатнім рівнем морфофункціональної активності. В інших експериментальних групах спостерігались процеси дистрофії, а подекуди і деструкції, екзо- і ендокринних клітин ПЗ та зниження морфофункціональної активності клітинних елементів з максимумом цих змін в групі тварин з поєднаним впливом ВКХ та ІС, де також спостерігалось зниження вмісту інсуліну в сироватці крові на 88% порівняно з контрольною групою ($2,175 \pm 0,671$ та $4,108 \pm 0,415$ МО/л відповідно) та виражені явища фіброзу ПЗ, а в судинах – гемодинамічні і гемореологічні порушення. Слід зазначити, що саме ураження судин відіграє ключову роль у порушенні кровопостачання β -клітин, що призводить до дегенеративних процесів та прогресування інсулінової недостатності (Вернигородський С. В., 2015).

Отже за умов сполученого впливу ВКХ та ІС, в α - і, особливо, в β -клітинах ПЗ відмічається підсилення дистрофічних процесів і апоптозу, також склеротичних процесів, які свідчать про виснаження інсулярного апарату.

ПАТОМОРФОЛОГІЧНЕ ТА МОРФОМЕТРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ КОРИ НАДНИРНИКІВ ЗА УМОВ СПОЛУЧЕНОГО ВПЛИВУ ІММОБІЛІЗАЦІЙНОГО СТРЕСУ ТА ВИСОКОКАЛОРИЙНОГО ХАРЧУВАННЯ

PATHOMORPHOLOGICAL AND MORPHOMETRIC RESEARCH OF ADRENAL CORTEX AT COMBINED EFFECT OF IMMOBILIZATION STRESS AND HIGH CALORIE DIET

Maliezhuk Y.Y., Kosenko L.V., Assoc. Prof. Bilets M.V., Assoc. Prof. Omelchenko A.E.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Кафедра біологічної та біоорганічної хімії

Чинники, що сприяють розвитку стрес-синдрому, можуть бути різними, але, відомо, що їх вплив призводить до розвитку спільних патофізіологічних змін в організмі, а саме: інволюція тимусу, ульцерогенез та гіпертрофія наднирників (Сельє Г., Тарасенко Л.М., Димов А.С.) На сьогоднішній день цікавим є вивчення сукупності факторів, що впливають на організм, їх здатність до потенціювання один одного. Наприклад, сполучений вплив стресорних факторів та висококалорійного харчування на організм. Мета даного дослідження — вивчити патоморфологічні зміни кори надниркових залоз за умов сполученого впливу іммобілізаційного стресу та висококалорійного харчування.

Експерименти виконані на 40 статевозрілих щурах лінії Вістар, масою 160-280 г. Тварини розподілені на 4 групи (по 10 тварин в кожній): інтактні щури, що отримували стандартний корм; іммобілізаційний стрес (ІС) протягом 5 днів за методом Г. Сельє; тварини, що отримували висококалорійне харчування протягом 9 тижнів за методом Е. Краеген (1991); тварини із сполученим впливом ІС та висококалорійного харчування. Через добу після моделювання ІС, тварин всіх груп забивали під тіопенталовим наркозом. Гістологічні методики виконували згідно прописів, викладених у посібниках з гістохімії та гістологічної техніки. Вивчення і фотографування мікропрепаратів проводили з використанням мікроскопу "Olympus" BX-41 (Японія). Вимірювали площу клітин та їх ядер у клубочковій, пучковій та сітчастій зонах кори наднирників. Проводили статистичну обробку результатів.

В ході експерименту встановлено, що найбільші патоморфологічні зміни (порівняно з інтактними щурами) виявлені в групі тварин із сполученим впливом ІС та висококалорійного харчування. Дані зміни свідчать про вичерпаність вихідних продуктів для синтезу гормонів в клубочковій, пучковій і сітчастій зонах коркового шару і, як наслідок, можуть призвести до зниження синтезу мінералокортикоїдів, глюкокортикоїдів, андрогенів.

ВИЯВЛЕННЯ ЧУТЛИВОСТІ МІКРООРГАНІЗМІВ ДО ПРЕПАРАТІВ, ВИГОТОВЛЕНИХ НА ОСНОВІ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН

DETERMINATION OF MICROORGANISM SENSITIVITY TO PREPARATIONS PREPARED ON THE BASIS OF MEDICINAL PLANTS

Marunyak D.K., Assoc. Prof. Hancho O.V.

ВДНЗУ "Українська медична стоматологічна академія"

Кафедра мікробіології, вірусології та імунології

У наш час актуальними є препарати виготовлені з лікарських рослин. Ці препарати знайшли широке застосування у вітчизняній і зарубіжній фармації як ефективні нестероїдні протизапальні засоби. Вони надають антисептичну та протизапальну дію, разом з тим вигідно відрізняються від більшості синтетичних медикаментозних засобів відсутністю антигенних властивостей.

Метою цього дослідження є вивчення чутливості музейних штамів умовно-патогенних мікроорганізмів до лікарських препаратів, виготовлених на основі екстрактів лікарських рослин.

Методи та результати досліджень. Як тест-об'єкти були обрані музейні штами *S. aureus* ATCC 25923, *S. epidermidis* ATCC 14990, *E. faecalis* ATCC 29212, *E. coli* ATCC 25922, *C. albicans* ATCC 10231.

Порівнювали антимікробну активність рослинних препаратів тімсал, панавір, ротокан, пектолван фіто, фітодент, джерело, хлорофілліпт з контролем - 70% етиловим спиртом і 0,05% хлоргексидином. Чутливість стандартних штамів мікроорганізмів вивчали методами серійних розведень і індикаторних дисків відповідно до наказу МОЗ України №167 від 05.04.2007 року "Про затвердження методичних вказівок" «Визначення чутливості мікроорганізмів до антибактеріальних препаратів». Для порівняння дії терапевтичних засобів проводили статистичну обробку отриманих результатів дослідження з використанням програми Microsoft Excel 2010.

В результаті вивчення антимікробної дії рослинних препаратів було встановлено, що ротокан, фітодент і панавір виявляли бактеріостатичну дію по відношенню до *E. coli* в концентрації 12,5%, але тімсал виявив найбільш активну антибактеріальну дію - 6,25%. Широко відомі рослинні препарати мараславін, ротокан, пектолван, джерело і фітодент не виявляли вираженого бактеріостатичного ефекту до музейних культур стафілококів. Ентерококи були найбільш чутливими до панавіру (МБК 1:16), ротокану (МБК 1: 8) і хлоргексидину (МБК 1: 8). Виражену фунгіцидну